*หมายเหตุมลพิษ

กรมควบคุมมลพิษ
POLLUTION CONTROL DEPARTMENT
http://www.pcd.go.th

กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปีที่ 6 ฉบับที่ 23 เดือนกรกฎาคม-กันยายน 2553

* การลด คัดแยกและใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอย
* คุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดิน
* คุณภาพอากาศ
* สถานการณ์ระดับเสียง
* อุบัติภัยด้านสารเคมี

*ทักทาย

หมายเหตุมลพิษในไตรมาสนี้ เสนอสถานการณ์มลพิษในด้านต่างๆ ทั้งสถานการณ์คุณภาพน้ำ คุณภาพอากาศ สถานการณ์ระดับเสียง สถิติเรื่องร้องทุกข์ และอุบัติภัยด้านสารเคมี และเสนอโครงการที่กรมควบคุมมลพิษร่วมกับกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม และสำนักงานสิ่งแวดล้อมที่ 16 สนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย โดยการลด คัดแยกและใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอย ในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา (จังหวัดสงขลา พัทลุง และนครศรีธรรมราช) 10 แห่ง ได้แก่ เทศบาลตำบลชะอวด เทศบาลนครสงขลา เทศบาลเมืองคอหงส์ เทศบาลตำบลสำนักขาม องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะยอ เทศบาลเมืองพัทลุง เทศบาลตำบลตะโหมด เทศบาลตำบลปากพะยูน เทศบาลตำบลหารเทา และเทศบาลตำบลลานข่อย

สารบัญ

การลด คัดแยกและใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอย (จังหวัดสงขลา พัทลุง และนครศรีธรรมราช) 3

คุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดิน 6

คุณภาพอากาศ 8

สถานการณ์ระดับเสียง 10

สถิติเรื่องร้องเรียน 12

อุบัติภัยด้านสารเคมี 13

ที่ปรึกษา
นายสุพัฒน์ หวังวงศ์วัฒนา
อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ
นายวรศาสน์ อภัยพงษ์
รองอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ
นายวิจารย์ สิมาฉายา
รองอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ

บรรณาธิการ
นายรังสรรค์ ปิ่นทอง
ผู้อำนวยการกองแผนงานและประเมินผล

กองบรรณาธิการ
นางสาวจิระนันท์ เหมพูลเสริฐ
หัวหน้ากลุ่มวิเคราะห์แผนและประเมินผล
นายนิชร คงเพชร
หัวหน้าฝ่ายเผยแพร่และประชาสัมพันธ์
นางเกวลิน วงศ์เศรษฐศิริ
นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ
นางสาวบรรจง ประภาธนานันท์
พนักงานพิมพ์ดีดชั้น 3
นางสาวพัชรวรรณ แก้วก่า
นักวิชาการเผยแพร่

สนับสนุนข้อมูลโดย
1. สำนักจัดการคุณภาพน้ำ
2. สำนักจัดการคุณภาพอากาศและเสียง
3. สำนักจัดการกากของเสียและสารอันตราย
4. กองนิติการ
5. กองแผนงานและประเมินผล
6. ฝ่ายตรวจและบังคับการ
7. ฝ่ายคุณภาพสิ่งแวดล้อมและห้องปฏิบัติการ
8. สำนักงานเลขานุการกรม

ออกแบบและจัดพิมพ์ : บริษัท ไดเร็คชั่น แพลน จำกัด

กรมควบคุมมลพิษ
POLLUTION CONTROL DEPARTMENT

ร้องเรียนมลพิษ ร่วมเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างสรรค์สังคมไทย ด้วยการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร รับบริการข้อมูลข่าวสารหรือร้องเรียนมลพิษได้ที่ กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โทร. 1650 หรือ 0 2298 2605 โทรสาร 0 2298 2596 (E-mail : e-petition@pcd.go.th) หรือ ศูนย์บริการประชาชน กรมควบคุมมลพิษ เวทีแสดงความคิดเห็นของประชาชนเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อม

การลด คัดแยก และใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอย

(จังหวัดสงขลา พัทลุง และนครศรีธรรมราช)

▶ วานิช สาวาโย
นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ
สำนักจัดการกากของเสียและสารอันตราย

กรมควบคุมมลพิษ ร่วมกับ กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม ดำเนินโครงการสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยด้านการลด คัดแยก และใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา (จังหวัดสงขลา พัทลุง และนครศรีธรรมราช) ดำเนินการวางแผนและร่วมปฏิบัติการลด คัดแยกและนำขยะไปใช้ประโยชน์ให้ได้ร้อยละ 30 ของปริมาณขยะที่มีศักยภาพในการนำกลับมาใช้ประโยชน์ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินงานตามตัวชี้วัดในการปฏิบัติราชการของกลุ่มภารกิจสิ่งแวดล้อม ประจำปี 2553 ด้วย โดยเป็นการดำเนินงานร่วมกันระหว่างกรมควบคุมมลพิษ กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม สำนักงานสิ่งแวดล้อมที่ 16 และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา (จังหวัดสงขลา พัทลุง และนครศรีธรรมราช) จำนวน 10 แห่ง ได้แก่ เทศบาลตำบลชะอวด เทศบาลนครสงขลา เทศบาลเมืองคอหงส์ เทศบาลตำบลสำนักขาม องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะยอ เทศบาลเมืองพัทลุง เทศบาลตำบลตะโหมด เทศบาลตำบลปากพะยูน เทศบาลตำบลหารเทา และเทศบาลตำบลลานข่อย ภายใต้โครงการฯ ได้มีการดำเนินงานดังนี้

● การฝึกอบรมให้ความรู้ การศึกษาดูงาน และการจัดทำแผนปฏิบัติการโครงการลด คัดแยกและใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอยสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา (จังหวัดสงขลา พัทลุง และนครศรีธรรมราช) เพื่อให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่เทศบาล และผู้แทนชุมชนที่ปฏิบัติงานด้านการจัดการขยะมูลฝอยได้ศึกษาดูงาน และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในพื้นที่ที่ประสบผลสำเร็จด้านการจัดการขยะมูลฝอย และมีการให้ความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับเทคนิคการจัดทำแผนปฏิบัติการ พร้อมทั้งจัดทำแผนปฏิบัติการลด คัดแยกและใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอยในแต่ละพื้นที่ด้วย

● การสำรวจปริมาณขยะและวิเคราะห์องค์ประกอบขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เข้าร่วมโครงการ (ก่อนการดำเนินกิจกรรม และหลังการดำเนินกิจกรรม)

● การประชุมสรุปผลการดำเนินงานโครงการลด คัดแยก และใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอย โดยมี นายศิริพงศ์ หังสพฤกษ์ รองปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นประธานในการประชุมดังกล่าว ภายในงานประกอบด้วยการนำเสนอผลการดำเนินกิจกรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เข้าร่วมโครงการ การวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค ในการดำเนินงาน การให้ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไขปัญหา อุปสรรค ในการดำเนินงานจากหน่วยงานกลาง และการวางแผนการดำเนินงานต่อเนื่องในปีต่อไป นอกจากนี้ ยังมีการมอบประกาศเกียรติคุณแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เข้าร่วมโครงการฯ ด้วย เพื่อเป็นแรงจูงใจในการดำเนินงานต่อไป

● การดำเนินกิจกรรมตามแผนปฏิบัติการ ได้แก่ ตลาดนัดรีไซเคิล ธนาคารขยะโรงเรียน ธนาคารขยะชุมชน การทำปุ๋ยหมัก การทำน้ำหมักชีวภาพ การคัดแยกวัสดุเหลือใช้เพื่อนำไปขายให้แก่ร้านรับซื้อของเก่า

ผลการดำเนินงานตามโครงการลด คัดแยก และนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 10 แห่ง ในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา (จังหวัดสงขลา พัทลุง และนครศรีธรรมราช) ณ เดือนกันยายน 2553 พบว่า สามารถนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ได้เฉลี่ยร้อยละ 31.67 ของขยะมูลฝอยที่มีศักยภาพในการนำกลับมาใช้ประโยชน์ โดยคิดเป็นปริมาณขยะมูลฝอยจำนวน 91.34 ตัน ซึ่งส่งผลให้ปริมาณขยะที่เข้าสู่ระบบกำจัดลดลง ช่วยยืดอายุการใช้งานของสถานที่กำจัด และลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่จะเกิดขึ้น เป็นไปตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของโครงการฯ ที่วางไว้ ทั้งนี้ ในปี 2554 กรมควบคุมมลพิษจะได้ดำเนินการขยายผลโครงการฯ ไปยังพื้นที่อื่นๆ โดยดำเนินการในรูปแบบการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน อันเป็นการบริหารจัดการขยะแบบบูรณาการที่ยั่งยืนตลอดไป

คุณภาพน้ำ
แหล่งน้ำผิวดิน

▶ **สมพร ศรีคำภา**
นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ
▶ **ชญาภา คำเกี้ยง**
นักวิชาการสิ่งแวดล้อม
สำนักจัดการคุณภาพน้ำ

กรมควบคุมมลพิษ ได้ดำเนินการติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดินทั่วประเทศ ในแม่น้ำสายสำคัญทั้งหมด 48 สาย และแหล่งน้ำนิ่ง 4 แหล่ง (หนองหาร กว๊านพะเยา บึงบอระเพ็ด และทะเลสาบสงขลา) ผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำในรอบ 3 เดือนที่ผ่านมา (เดือนกรกฎาคม – กันยายน 2553) ประเมินคุณภาพน้ำโดยใช้มาตรฐานคุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดิน พบว่า คุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์ดี พอใช้ และเสื่อมโทรม คิดเป็นร้อยละ 14 ร้อยละ 31 และร้อยละ 55 ตามลำดับ (ตารางที่ 1) พารามิเตอร์สำคัญที่เป็นปัญหาของแหล่งน้ำ คือ มีการปนเปื้อนของแบคทีเรียกลุ่มฟีคอลโคลิฟอร์ม (FCB) สูง การปนเปื้อนของแบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมด (TCB) ค่าแอมโมเนีย (NH_3) ค่าออกซิเจนละลาย (DO) ต่ำ และความสกปรกในรูปสารอินทรีย์ (BOD) สูง โดยพบผลการตรวจวัดที่เป็นปัญหาคิดเป็นร้อยละ 26 ร้อยละ 22 ร้อยละ 12 ร้อยละ 5 และร้อยละ 4 ของการตรวจวัดทั้งหมด ตามลำดับ สรุปผลคุณภาพน้ำของแหล่งน้ำโดยรวมในแต่ละภาคเป็นดังนี้

ภาคเหนือ สำรวจและเก็บตัวอย่างน้ำจากแหล่งน้ำจำนวน 11 แห่ง โดยแบ่งเป็นแม่น้ำ 9 สาย ได้แก่ ปิง วัง ยม น่าน กวง กก ลี้ อิง แม่จาง และแหล่งน้ำนิ่ง 2 แห่ง ได้แก่ กว๊านพะเยา และบึงบอระเพ็ด ผลจากการวิเคราะห์คุณภาพน้ำพบว่ามีคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์ดังนี้

- แม่น้ำวัง แม่จาง มีคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์พอใช้
- แม่น้ำกวง แม่น้ำลี้ แม่น้ำกก แม่น้ำน่าน แม่น้ำอิง แม่น้ำปิง แม่น้ำยม กว๊านพะเยา บึงบอระเพ็ด มีคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรม

พารามิเตอร์สำคัญที่เป็นปัญหาของแหล่งน้ำภาคเหนือ คือ การปนเปื้อนของแบคทีเรียกลุ่มฟีคอลโคลิฟอร์ม (FCB) สูง การปนเปื้อนของแบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมด (TCB) ความสกปรกในรูปสารอินทรีย์ (BOD) สูง ค่าออกซิเจนละลาย (DO) ต่ำ และค่าของแอมโมเนีย (NH_3) โดยพบการตรวจวัดที่เป็นปัญหาคิดเป็นร้อยละ 41 ร้อยละ 21 ร้อยละ 6 ร้อยละ 3 และร้อยละ 3 ของการตรวจวัดทั้งหมด ตามลำดับ

ภาคกลาง สำรวจและเก็บตัวอย่างน้ำจากแม่น้ำ 12 สาย ได้แก่ แม่น้ำแควน้อย แม่น้ำเพชรบุรีตอนบน-ล่าง แม่น้ำแควใหญ่ แม่น้ำแม่กลอง เจ้าพระยาตอนบน-ล่าง แม่น้ำท่าจีนบน-กลางและล่าง แม่น้ำป่าสัก แม่น้ำลพบุรี แม่น้ำสะแกกรัง แม่น้ำปราณบุรี และแม่น้ำกุยบุรี ผลจากการวิเคราะห์คุณภาพน้ำพบว่ามีคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์ดังนี้

- แม่น้ำแควน้อย แม่น้ำเพชรบุรีตอนบน มีคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์ดี
- แม่น้ำแควใหญ่ แม่น้ำแม่กลอง แม่น้ำเจ้าพระยาตอนกลาง มีคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์พอใช้
- เจ้าพระยาตอนบน-ล่าง แม่น้ำท่าจีนบน-กลางและล่าง แม่น้ำป่าสัก แม่น้ำลพบุรี แม่น้ำสะแกกรัง แม่น้ำน้อย แม่น้ำเพชรบุรีตอนล่าง แม่น้ำปราณบุรี และแม่น้ำกุยบุรี มีคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรม

พารามิเตอร์สำคัญที่เป็นปัญหาของแหล่งน้ำภาคกลาง คือ การปนเปื้อนของแบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมด (TCB) การปนเปื้อนของแบคทีเรียกลุ่มฟีคอลโคลิฟอร์ม (FCB) สูง ค่าออกซิเจนละลาย (DO) ต่ำ ค่าของแอมโมเนีย (NH_3) และความสกปรกในรูปสารอินทรีย์ (BOD) สูง โดยพบการตรวจวัดที่เป็นปัญหาคิดเป็นร้อยละ 39 ร้อยละ 28 ร้อยละ 17 ร้อยละ 15 และร้อยละ 3 ของการตรวจวัดทั้งหมด ตามลำดับ

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สำรวจและเก็บตัวอย่างน้ำจากแม่น้ำจำนวน 10 สาย ได้แก่ แม่น้ำสงคราม แม่น้ำเสียว แม่น้ำพอง แม่น้ำชี แม่น้ำอูน แม่น้ำมูล แม่น้ำลำชี แม่น้ำเลย แม่น้ำลำปาว แม่น้ำลำตะคองตอนบน-ล่าง และเป็นแหล่งน้ำนิ่ง 1 แห่ง คือ หนองหาร ผลการวิเคราะห์คุณภาพน้ำพบว่ามีคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์ดังนี้

• แม่น้ำสงคราม แม่น้ำเสียว แม่น้ำพอง แม่น้ำลำปาว มีคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์ดี

• แม่น้ำชี แม่น้ำอูน หนองหาร แม่น้ำมูล มีคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์พอใช้

• แม่น้ำเลย แม่น้ำลำชี แม่น้ำลำตะคองตอนบน-ล่าง มีคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรม

พารามิเตอร์สำคัญที่เป็นปัญหาของแหล่งน้ำภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือ การปนเปื้อนของแบคทีเรียกลุ่มฟีคอลโคลิฟอร์ม (FCB) สูง ค่าของแอมโมเนีย (NH_3) การปนเปื้อนของแบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมด (TCB) และความสกปรกในรูปสารอินทรีย์ (BOD) สูง โดยพบการตรวจวัดที่เป็นปัญหาคิดเป็นร้อยละ 10 ร้อยละ 10 ร้อยละ 9 และร้อยละ 5 ของการตรวจวัดทั้งหมด ตามลำดับ

ภาคตะวันออก สำรวจและเก็บตัวอย่างน้ำจากแม่น้ำจำนวน 9 สาย ได้แก่ แม่น้ำเวฬุ แม่น้ำตราด แม่น้ำบางปะกง แม่น้ำพังราดตอนบน-ล่าง แม่น้ำระยองตอนบน-ล่าง แม่น้ำปราจีนบุรี แม่น้ำนครนายก แม่น้ำจันทบุรี แม่น้ำประแสร์ ผลการวิเคราะห์คุณภาพน้ำพบว่ามีคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์ดังนี้

• แม่น้ำเวฬุ มีคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์ดี

• แม่น้ำตราด แม่น้ำบางปะกง แม่น้ำพังราดตอนบน แม่น้ำระยองตอนบน แม่น้ำปราจีนบุรี แม่น้ำนครนายก มีคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์พอใช้

• แม่น้ำประแสร์ แม่น้ำจันทบุรี แม่น้ำระยองตอนล่าง แม่น้ำพังราดตอนล่าง มีคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรม

พารามิเตอร์สำคัญที่เป็นปัญหาของแหล่งน้ำภาคตะวันออก คือ การปนเปื้อนของแบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมด (TCB) การปนเปื้อนของแบคทีเรียกลุ่มฟีคอลโคลิฟอร์ม (FCB) สูง ค่าของแอมโมเนีย (NH_3) และค่าออกซิเจนละลาย (DO) ต่ำ โดยพบการตรวจวัดที่เป็นปัญหาคิดเป็นร้อยละ 32 ร้อยละ 28 ร้อยละ 19 และร้อยละ 4 ของการตรวจวัดทั้งหมด ตามลำดับ

ภาคใต้ สำรวจและเก็บตัวอย่างน้ำจากแหล่งน้ำจำนวน 9 แห่ง โดยแบ่งเป็นแม่น้ำ 8 สาย ได้แก่ แม่น้ำตาปีตอนบน-ล่าง แม่น้ำปากพนัง แม่น้ำพุมดวง แม่น้ำปัตตานีตอนบน-ล่าง แม่น้ำหลังสวน แม่น้ำสายบุรี แม่น้ำชุมพร แม่น้ำตรัง และแหล่งน้ำนิ่ง 1 แห่ง คือ ทะเลสาบสงขลา (ทะเลน้อย ทะเลหลวง และทะเลสาบสงขลา) ผลการวิเคราะห์คุณภาพน้ำพบว่ามีคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์ดังนี้

• แม่น้ำตาปีตอนบน แม่น้ำปากพนัง ทะเลหลวง ทะเลสาบสงขลา คุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์ดี

• แม่น้ำปัตตานีตอนบน แม่น้ำหลังสวน แม่น้ำพุมดวง แม่น้ำตาปีตอนล่าง แม่น้ำตรัง คุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์พอใช้

• แม่น้ำชุมพร แม่น้ำสายบุรี แม่น้ำปัตตานีตอนล่าง ทะเลน้อย คุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรม

พารามิเตอร์สำคัญที่เป็นปัญหาของแหล่งน้ำภาคใต้ คือ การปนเปื้อนของแบคทีเรียกลุ่มฟีคอลโคลิฟอร์ม (FCB) สูง ค่าของแอมโมเนีย (NH_3) การปนเปื้อนของแบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมด (TCB) และความสกปรกในรูปสารอินทรีย์ (BOD) สูง โดยพบการตรวจวัดที่เป็นปัญหาคิดเป็นร้อยละ 23 ร้อยละ 19 ร้อยละ 6 และร้อยละ 4 ของการตรวจวัดทั้งหมด ตามลำดับ

สาเหตุสำคัญที่ทำให้คุณภาพน้ำเสื่อมโทรม โดยพิจารณาจากพารามิเตอร์พบว่า ส่วนใหญ่มาจากน้ำทิ้งชุมชน รวมทั้งน้ำทิ้งจากกิจกรรมอื่นๆ ที่ระบายลงสู่แหล่งน้ำโดยตรงโดยไม่มีการบำบัดน้ำเสียก่อน ซึ่งได้แก่ กิจกรรมด้านอุตสาหกรรม และการเกษตรกรรม ทั้งนี้ควรมีการส่งเสริมกิจกรรมการลดมลพิษทางน้ำให้ครอบคลุมทุกแหล่งกำเนิดโดยเฉพาะแหล่งกำเนิดที่สำคัญ เช่น การสร้างจิตสำนึกในการลดมลพิษทางน้ำให้แก่ประชาชน การสร้างและปรับปรุงระบบบำบัดน้ำเสียชุมชน และการนำเทคโนโลยีสะอาดมาใช้ในภาคอุตสาหกรรมและเกษตรกรรม เป็นต้น

ตารางสรุปเกณฑ์คุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดินทั่วประเทศรอบ 3 เดือน (เดือนกรกฎาคม - กันยายน 2553)

เกณฑ์คุณภาพน้ำ	แหล่งน้ำผิวดินในภาคต่างๆ ของประเทศไทย					ร้อยละของแหล่งน้ำ
	ภาคเหนือ	ภาคกลาง	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ภาคตะวันออก	ภาคใต้	
ดี	-	แควน้อย เพชรบุรีตอนบน	เสียว พอง สงคราม ลำปาว	เวฬุ	ตาปีตอนบน ปากพนัง ทะเลหลวง ทะเลสาบสงขลา	17
พอใช้	วัง แม่จาง	แม่กลอง เจ้าพระยาตอนกลาง แควใหญ่	มูล ชี อูน หนองหาร	บางปะกง พังราดตอนบน ระยองตอนบน ตราด ปราจีนบุรี นครนายก	ตาปีตอนล่าง พุมดวง หลังสวน ปัตตานีตอนบน ตรัง	31
เสื่อมโทรม	กวง น่าน ยม ลี้ อิง ปิง กก บึงบอระเพ็ด กว๊านพะเยา	เจ้าพระยาตอนบน-ล่าง ท่าจีนตอนบน-กลางและล่าง เพชรบุรีตอนล่าง ป่าสัก ลพบุรี น้อย สะแกกรัง กุยบุรี ปราณบุรี	ลำตะคองตอนบน ลำตะคองตอนล่าง ลำชี เลย	พังราดตอนล่าง ระยองตอนล่าง ประแสร์ จันทบุรี	สายบุรี ปัตตานีตอนล่าง ชุมพร ทะเลน้อย	52
เสื่อมโทรมมาก	-	-	-	-	-	-

* หมายถึง แหล่งน้ำนิ่ง

คุณภาพอากาศ

▶ ภัทรียา เกตุสิน
นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ
▶ มติกา ประชามานิตกุล
นักวิชาการสิ่งแวดล้อม
สำนักจัดการคุณภาพอากาศและเสียง

สถานการณ์คุณภาพอากาศของประเทศไทยในช่วงเดือนกรกฎาคม – กันยายน 2553 ดีขึ้นเมื่อเทียบกับช่วงไตรมาสที่ผ่านมา แต่ยังคงพบฝุ่นละอองขนาดเล็กกว่า 10 ไมครอน หรือฝุ่นขนาดเล็กและก๊าซโอโซน เกินมาตรฐานเล็กน้อยในบางพื้นที่ ส่วนสารมลพิษอื่นๆ ได้แก่ ก๊าซซัลเฟอร์-ไดออกไซด์ ก๊าซไนโตรเจนไดออกไซด์ และก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ ยังอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน

กรุงเทพมหานคร : พบฝุ่นขนาดเล็ก อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานทุกพื้นที่ โดยค่าเฉลี่ย 24 ชั่วโมง ตรวจวัดได้ 8.0 – 112.8 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (มคก./ลบ.ม.) โดยพบสูงสุดบริเวณถนนพระราม 6 (มาตรฐาน PM_{10} เฉลี่ย 24 ชั่วโมงไม่เกิน 120 มคก./ลบ.ม.)

O_3 ที่เกินมาตรฐานในพื้นที่ปริมณฑล ในช่วงเดือนกรกฎาคม – กันยายน 2553

สถานี	ต่ำสุด–สูงสุด (ppb)	จำนวนครั้งที่เกินมาตรฐาน/จำนวนครั้งที่ตรวจวัด (ร้อยละ)
จังหวัดสมุทรปราการ		
1. โรงไฟฟ้าพระนครใต้	0 – 136	5/2,033 (0.2)
2. บ้านพักกรมทรัพยากรธรณี	0 – 102	2/2,034 (0.1)

ก๊าซโอโซน ตรวจพบเกินมาตรฐานเล็กน้อยเฉพาะพื้นที่ทั่วไป โดยค่าเฉลี่ย 1 ชั่วโมง ตรวจวัดได้ 0 – 104 ส่วนในพันล้านส่วน (ppb) (มาตรฐาน O_3 เฉลี่ย 1 ชั่วโมงไม่เกิน 100 ppb) บริเวณที่พบเกินมาตรฐาน ได้แก่ โรงเรียนมัธยมวัดสิงห์ (สิงหราชพิทยาคม) คิดเป็นร้อยละ 0.04

พื้นที่ต่างจังหวัด : พบฝุ่นขนาดเล็ก มีปริมาณอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานเกือบทุกพื้นที่ ค่าเฉลี่ย 24 ชั่วโมง ตรวจวัดได้ 2.1 – 168.2 มคก./ลบ.ม. ยกเว้นจังหวัดสระบุรี (สถานีตำรวจภูธรตำบลหน้าพระลาน) เพียงพื้นที่เดียวที่พบเกินมาตรฐาน 7 วัน คิดเป็นร้อยละ 7.6

O_3 ที่เกินมาตรฐานในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ในช่วงเดือนกรกฎาคม – กันยายน 2553

พื้นที่	ต่ำสุด–สูงสุด (ppb)	จำนวนครั้งที่เกินมาตรฐาน/จำนวนครั้งที่ตรวจวัด (ร้อยละ)
พื้นที่ทั่วไป		
โรงเรียนมัธยมวัดสิงห์ (สิงหราชพิทยาคม)	0 – 104	1/2,097 (0.04)

PM_{10} ที่เกินมาตรฐานในพื้นที่ต่างจังหวัด ในช่วงเดือนกรกฎาคม – กันยายน 2553

สถานี	ต่ำสุด - สูงสุด (มคก./ลบ.ม.)	จำนวนครั้งที่เกินมาตรฐาน/จำนวนวันที่ตรวจวัด (ร้อยละ)
ภาคกลาง		
สถานีตำรวจภูธรตำบลหน้าพระลาน จ.สระบุรี	29.8 - 168.2	7/92 (7.6)

ปริมณฑล : พบฝุ่นขนาดเล็ก อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานทุกพื้นที่ ค่าเฉลี่ย 24 ชั่วโมง ตรวจวัดได้ 14.8 – 89.9 มคก./ลบ.ม. โดยพบสูงสุดที่จังหวัดสมุทรปราการ (ศาลากลาง)

ก๊าซโอโซน เฉลี่ย 1 ชั่วโมง ตรวจวัดได้อยู่ในช่วง 0 – 136 ppb ตรวจพบเกินมาตรฐานเล็กน้อยเฉพาะจังหวัดสมุทรปราการ (โรงไฟฟ้าพระนครใต้ และบ้านพักกรมทรัพยากรธรณี) คิดเป็นร้อยละ 0.2 และร้อยละ 0.1 ตามลำดับ

ก๊าซโอโซนเฉลี่ย 1 ชั่วโมงในพื้นที่ต่างจังหวัด ตรวจวัดได้อยู่ในช่วง 0 – 105 ppb ตรวจพบเกินมาตรฐานเล็กน้อยเฉพาะจังหวัดฉะเชิงเทรา คิดเป็นร้อยละ 0.2 *

สถานการณ์ระดับเสียง

▶ **นันทวัน ว.สิงหะคเชนทร์**
นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ
▶ **มณชนก แก้วสลับนิล**
นักวิชาการสิ่งแวดล้อม
สำนักจัดการคุณภาพอากาศและเสียง

ระดับเสียงในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลในช่วงเดือนกรกฎาคม – กันยายน 2553 บริเวณริมถนนระดับเสียงเฉลี่ย (L_{eq}) 24 ชั่วโมง มีค่าอยู่ในช่วง 61.0 – 85.8 เดซิเบลเอ (dBA) เกินมาตรฐานร้อยละ 50 ของจำนวนข้อมูลทั้งหมด (มาตรฐานระดับเสียงเฉลี่ย 24 ชั่วโมง กำหนดไม่เกิน 70 dBA) โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 69.3 dBA ส่วนบริเวณพื้นที่ทั่วไประดับเสียงส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน โดยระดับเสียงเฉลี่ย (L_{eq}) 24 ชั่วโมง มีค่าอยู่ในช่วง 51.4 – 79.1 dBA เกินมาตรฐานร้อยละ 10 ของจำนวนข้อมูลทั้งหมด และมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 61.1 dBA

สำหรับในพื้นที่ต่างจังหวัด บริเวณริมถนนระดับเสียงเฉลี่ย (L_{eq}) 24 ชั่วโมง มีค่าอยู่ในช่วง 55.8 – 72.1 เดซิเบลเอ (dBA) เกินมาตรฐานร้อยละ 8 ของจำนวนข้อมูลทั้งหมด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 63.1 dBA ส่วนบริเวณพื้นที่ทั่วไประดับเสียงเฉลี่ย (L_{eq}) 24 ชั่วโมง มีค่าอยู่ในช่วง 48.2 – 70.0 dBA ไม่เกินมาตรฐาน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 57.7 dBA

ตารางที่ 1 ระดับเสียงเฉลี่ย (L_{eq}) 24 ชั่วโมง ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เดือนกรกฎาคม – กันยายน 2553

จังหวัด	สถานี	ระดับเสียง (เดซิเบลเอ) ต่ำสุด - สูงสุด	ระดับเสียง (เดซิเบลเอ) เฉลี่ย*	จำนวนวันที่เกินมาตรฐาน (ร้อยละ)
พื้นที่ริมถนน				
กรุงเทพมหานคร	สนามกีฬาการเคหะชุมชนห้วยขวาง ถ.ประชาสงเคราะห์	63.3 – 68.4	64.5	0
	วงเวียน 22 กรกฎา ถ.สันติภาพ	61.0 – 81.0	69.1	44
	สถานีไฟฟ้าย่อยธนบุรี ถ.อินทรพิทักษ์	68.8 – 70.9	69.7	25
	สถานีตำรวจนครบาลโชคชัย ถ.ลาดพร้าว	71.3 – 73.1	72.0	100
	การเคหะชุมชนดินแดง ถ.ดินแดง	71.4 – 77.6	72.4	100
	พาหุรัด ถ.ตรีเพชร	74.5 – 85.5	75.8	100
นนทบุรี	กรมพลังงานทดแทน ถ.บางกรวย-ไทรน้อย	65.2 – 77.6	66.9	1
สมุทรสาคร	แขวงการทางสมุทรสาคร ถ.เพชรเกษม	62.9 – 65.5	63.8	0
พื้นที่ทั่วไป				
กรุงเทพมหานคร	โรงเรียนบดินทรเดชา ซ.รามคำแหง 43/1 ถ.รามคำแหง	51.4 – 68.0	61.5	0
	การเคหะชุมชนคลองจั่น ถ.สุขาภิบาล 1	54.0 – 67.9	57.1	0
	โรงเรียนนนทรีวิทยา ถ.นางลิ้นจี่	56.8 – 79.1	71.2	68
	โรงเรียนสิงหราชพิทยาคม ถ.เอกชัย	55.2 – 66.3	60.3	0
ปทุมธานี	มหาวิทยาลัยกรุงเทพ วิทยาเขตรังสิต	54.3 – 66.3	58.6	0
นนทบุรี	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช	52.4 – 69.0	55.7	0
	มาตรฐาน	**70.0**		

* หมายถึง ค่าเฉลี่ยของระดับเสียงเฉลี่ย (L_{eq}) 24 ชั่วโมง ที่ตรวจวัดในช่วงเดือนกรกฎาคม – กันยายน 2553

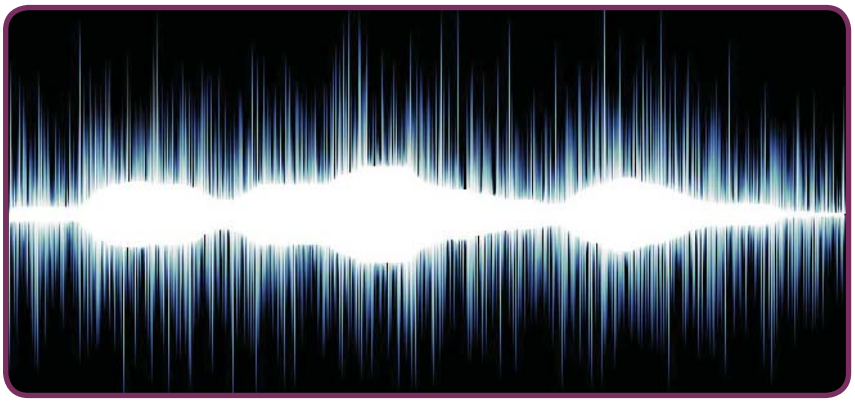

ตารางที่ 2 ระดับเสียงเฉลี่ย (L_{eq}) 24 ชั่วโมง ในพื้นที่ต่างจังหวัด เดือนกรกฎาคม – กันยายน 2553

จังหวัด	สถานี	ระดับเสียง (เดซิเบลเอ) ต่ำสุด - สูงสุด	ระดับเสียง (เดซิเบลเอ) เฉลี่ย*	จำนวนวันที่เกินมาตรฐาน (ร้อยละ)
พื้นที่ริมถนน				
สระบุรี	สถานีตำรวจภูธรหน้าพระลาน อ.เฉลิมพระเกียรติ	57.8 – 71.9	67.6	66
เชียงใหม่	โรงเรียนยุพราชวิทยาลัย อ.เมือง	60.5 – 65.4	62.8	0
ขอนแก่น	บ้านพักปลัดอำเภอ อ.เมือง	62.6 – 66.6	64.6	0
นครราชสีมา	บ้านพักทหาร มณฑลทหารบกที่ 21 อ.เมือง	64.5 – 70.5	66.1**	1
ชลบุรี	ศูนย์เยาวชนเทศบาลตำบลศรีราชา อ.ศรีราชา	58.7 – 63.9	60.2	0
ชลบุรี	สำนักงานเทศบาลตำบลแหลมฉบัง อ.ศรีราชา	55.8 – 69.6	61.2	0
ระยอง	สถานีอนามัยมาบตาพุด อ.เมือง	60.0 – 68.4	62.6	0
ภูเก็ต	ศูนย์บริการสาธารณสุขจังหวัดภูเก็ต อ.เมือง	60.5 – 72.1	62.4	2
สงขลา	เทศบาลนครหาดใหญ่ อ.หาดใหญ่	57.3 – 68.2	60.2	0
พื้นที่ทั่วไป				
เชียงใหม่	ศาลากลางจังหวัดเชียงใหม่ อ.เมือง	54.1 – 64.3	56.8	0
ลำปาง	ศาลหลักเมือง อ.เมือง	48.2 – 63.3	57.5	0
สระบุรี	สถานีดับเพลิง (เขาน้อย) อ.เมือง	55.2 – 65.6	58.7	0
สระบุรี	องค์การบริหารส่วนตำบลหน้าพระลาน อ.เฉลิมพระเกียรติ	52.3 – 65.2	56.8	0
สระบุรี	วัดถ้ำศรีวิไล อ.เฉลิมพระเกียรติ	51.5 – 60.8	55.2**	0
ระยอง	ชุมสายโทรศัพท์จังหวัดระยอง อ.เมือง	55.5 – 63.1	57.9	0
ชลบุรี	สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดชลบุรี อ.เมือง	51.9 – 70.0	61.3	1
มาตรฐาน		**70.0**		

* หมายถึง ค่าเฉลี่ยของระดับเสียงเฉลี่ย (L_{eq}) 24 ชั่วโมง ที่ตรวจวัดในช่วงเดือนกรกฎาคม – กันยายน 2553

** หมายถึง แสดงข้อมูลเดือนกรกฎาคม – สิงหาคม 2553

สถิติเรื่องร้องเรียน

▶ **กานต์สินี ดวงดี**
นักวิชาการสิ่งแวดล้อมปฏิบัติการ
ฝ่ายตรวจและบังคับการ

การร้องเรียนด้านมลพิษระหว่างเดือนกรกฎาคม - กันยายน 2553 มีจำนวนทั้งสิ้น 109 เรื่อง (รูปที่ 1) โดยพบว่าในเดือนกรกฎาคมมีการร้องเรียนมากที่สุด จำนวนทั้งสิ้น 40 เรื่อง ปัญหามลพิษที่ได้รับการร้องเรียนมากที่สุดคือ ปัญหากลิ่นเหม็น คิดเป็นร้อยละ 44 รองลงมาคือ ปัญหาเสียงดัง/เสียงรบกวน คิดเป็นร้อยละ 21 ปัญหาน้ำเสีย คิดเป็นร้อยละ 15 ปัญหาฝุ่นละออง/เขม่าควัน คิดเป็นร้อยละ 13 ปัญหาขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล คิดเป็นร้อยละ 4 ปัญหาของเสียอันตราย คิดเป็นร้อยละ 2 และความสั่นสะเทือน คิดเป็นร้อยละ 1 (รูปที่ 2)

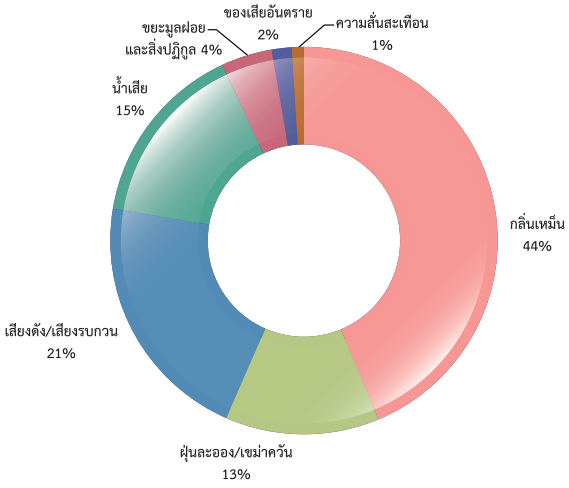

รูปที่ 2 สัดส่วนปัญหามลพิษที่มีการร้องเรียน ระหว่างเดือนกรกฎาคม - กันยายน 2553

กรมควบคุมมลพิษ ได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียนและแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ จำนวน 83 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 76 และอยู่ระหว่างดำเนินการจำนวน 26 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 24 (ข้อมูล ณ วันที่ 20 ตุลาคม 2553)

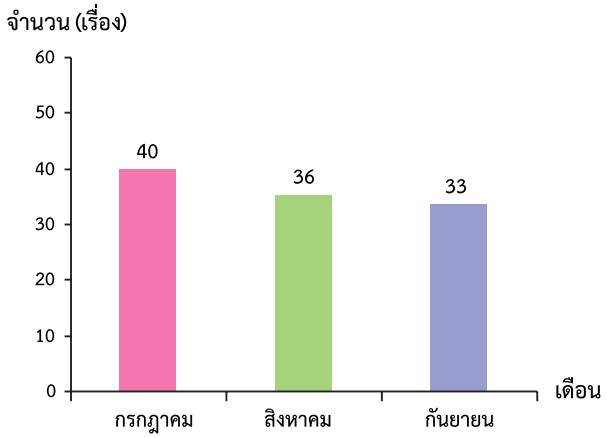

รูปที่ 1 จำนวนเรื่องร้องเรียนระหว่างเดือนกรกฎาคม - กันยายน 2553

จังหวัดที่มีการร้องเรียนสูงที่สุด 3 อันดับแรก ระหว่างเดือนกรกฎาคม – กันยายน 2553 มีเรื่องร้องเรียนรวม 80 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 73 ของเรื่องร้องเรียนด้านมลพิษของทั้งหมด โดยจังหวัดที่มีเรื่องร้องเรียนมากที่สุดคือ กรุงเทพมหานคร (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 จังหวัดที่มีเรื่องร้องเรียนสูงที่สุด 3 อันดับแรก ระหว่างเดือนกรกฎาคม – กันยายน 2553

ลำดับที่	เขตพื้นที่	จำนวนเรื่อง
1	กรุงเทพมหานคร	63
2	นครปฐม	6
2	สมุทรสาคร	6
3	ชลบุรี	5
	รวม	**80**
	จังหวัดอื่นๆ	29
	รวมทั้งสิ้น	**109**

อุบัติภัยด้านสารเคมี

▶ **สุเมธา วิเชียรเพชร**
นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ
▶ **พรรณวดี สิงห์แก้ว**
นักวิชาการสิ่งแวดล้อม
สำนักจัดการกากของเสียและสารอันตราย

ศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินสารเคมี กรมควบคุมมลพิษ ได้รวบรวมสถิติการเกิดอุบัติภัยสารเคมีจากการรับแจ้งเหตุ สายด่วน 1650 และจากสื่อต่างๆ ในช่วงเดือนกรกฎาคม – กันยายน 2553 รวมทั้งหมด 12 ครั้ง โดยเป็นอุบัติภัยเกี่ยวกับโรงงานอุตสาหกรรม 4 ครั้ง คือ ก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์รั่วไหลจากโรงงานของบริษัท คาร์โปแลคตัมไทย จำกัด (มหาชน) จังหวัดระยอง เพลิงไหม้และสารเคมีรั่วไหลภายในโรงงานแมรีกอท จิวเวลลี่ (ประเทศไทย) จำกัด จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เด็กเสียชีวิตในบ่อกำจัดขยะของบริษัท ต.แสงชัย จำกัด จังหวัดสมุทรปราการ และก๊าซแอมโมเนียรั่วไหลภายในโรงงานน้ำแข็งเอเชีย บ้านหนองขาม จังหวัดหนองคาย และการลักลอบทิ้งกากของเสียและสารอันตรายหรือการกำจัดทำลายของเสียอันตรายโดยผิดกฎหมาย 7 ครั้ง คือ การลักลอบทิ้งขยะสารเคมีในตำบลทุ่งหลวง อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี การลักลอบทิ้งกากของเสียบริเวณหลุมทิ้งขยะบ้านทับมะกอก ตำบลด่านชุมพล อำเภอบ่อไร่ จังหวัดตราด การลักลอบทิ้งกากสารเคมี หมู่ 1 ตำบลแม่น้ำคู้ อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง การลักลอบทิ้งกากของเสียหลังวัดบางบอน ซ.เอกมัย 119 เขตบางบอน กรุงเทพฯ กรณีร้องเรียนกลิ่นเหม็นและน้ำเสียจากการประกอบกิจการกำจัดของเสีย บริษัท เอเชีย เวสต์ แมนเนจเมนท์ จังหวัดชลบุรี การลักลอบทิ้งกากของเสีย หมู่ 6 ตำบลท่าข้าม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม และการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนกรณีการประกอบกิจการล้างถังสารเคมีอันตรายในพื้นที่หมู่บ้านซับชุมพล หมู่ 9 ตำบลหนองหญ้าขาว อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา และอื่นๆ 1 ครั้ง คือ ตรวจสอบสารเคมีที่ผุดขึ้นมาจากใต้พื้นดินในบ้านเรือนราษฎร จังหวัดนนทบุรี

ตัวอย่างสถานการณ์อุบัติภัยสารเคมีสำคัญ ที่ศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินสารเคมีมีส่วนร่วมในการเข้าไปดำเนินการตรวจสอบและแก้ไขปัญหามลพิษเบื้องต้น ดังนี้

อุบัติภัยสารเคมี

ศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินสารเคมี ได้รับแจ้งจากเจ้าหน้าที่สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ว่าเกิดเหตุเพลิงไหม้และสารเคมีรั่วไหลในโรงงานของบริษัท แมรีกอท จิวเวลลี่ (ประเทศไทย) จำกัด นิคมอุตสาหกรรมไฮเทค ตำบลบ้านเลน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประกอบกิจการผลิตและนำเข้า-ส่งออกเครื่องประดับเทียม โดยศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินฯ ได้ประสานกับเจ้าหน้าที่ปภ.จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อให้คำแนะนำในการเข้าดำเนินการแก้ไขปัญหาเบื้องต้น

วันที่ 16 กรกฎาคม 2553 ศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินฯ ได้เข้าตรวจสอบพื้นที่เกิดเหตุ และสอบถามข้อมูลเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยของบริษัทฯ ทราบว่าบริเวณที่เกิดเหตุเพลิงไหม้เป็นห้องชุบโลหะ ปัจจุบันอยู่ระหว่างการปิดปรับปรุง สาเหตุของการเกิดเพลิงไหม้น่าจะมาจากสะเก็ดไฟจากการตัดเหล็กสัมผัสกับท่อพลาสติกภายในห้องจนเกิดการลุกไหม้อย่างรวดเร็ว โดยสารเคมีหลักที่ใช้ในห้องชุบโลหะที่มีความเป็นพิษสูง ได้แก่ คอปเปอร์ไซยาไนด์ ซิลเวอร์โปแตสเซียมไซยาไนด์ และสารกัดกร่อน (กรด - ด่าง) ผลการตรวจสอบห้องที่เกิดเหตุพบว่า จุดที่เกิดเพลิงไหม้เป็นท่อพลาสติกโพลีโพรไพลีนวางอยู่ใต้จุดที่มีการตัดเชื่อมโลหะ ซึ่งท่อดังกล่าวใช้สำหรับรวบรวมอากาศเสียจากถังชุบโลหะ ส่วนท่อที่ใช้ส่งสารเคมีเป็นท่อพลาสติกพีวีซี และตรวจวัดสภาพบรรยากาศภายในห้อง พบไอระเหยของสารอินทรีย์ระเหยง่าย (VOCs) ในระดับน้อยกว่า 2 ppm ส่วนก๊าซไฮโดรเจนคลอไรด์และก๊าซไฮโดรเจนไซยาไนด์ปรากฏว่าตรวจไม่พบ และตรวจวัดความเข้มข้นของสารเคมีตกค้างในท่อ พบก๊าซไฮโดรเจนคลอไรด์ในระดับมากกว่า 500 ppm และก๊าซไฮโดรเจนไซยาไนด์ในช่วง 20 - 30 ppm นอกจากนี้ การเก็บตัวอย่างอากาศจากท่อรวบรวมอากาศเสียด้วย Canister เพื่อตรวจวัดไอระเหย VOCs ณ ห้องปฏิบัติการของ คพ. พบ โทลูอีน สไตรีน และเบนซีน อยู่ในระดับความเข้มข้นที่ต่ำมาก โดยโทลูอีนที่ตรวจพบอยู่ในระดับ 0.56 ppm ซึ่งเป็นระดับความเข้มข้นที่ไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพคนงานแบบเฉียบพลัน

ระดับความเข้มข้นของก๊าซที่ตกค้างภายในท่อรวบรวมอากาศเสียจากถังชุบโลหะตรวจพบในระดับความเข้มข้นที่สูงมาก และเป็นก๊าซพิษที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพอย่างร้ายแรง หากเกิดการรั่วไหลหรือระบายทิ้งออกสู่บรรยากาศจะส่งผลกระทบต่อสุขภาพคนงานอย่างเฉียบพลันได้ จึงเห็นควรบำบัดหรือกำจัดก๊าซพิษตกค้างในท่อดังกล่าวด้วยวิธีการที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ

กากของเสียและสารอันตราย

สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 11 จังหวัดนครราชสีมา (สสภ.11) ได้ขอรับการสนับสนุนทางวิชาการจาก คพ. ในการตรวจสอบและแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนกรณีการประกอบกิจการล้างถังสารเคมีอันตรายในพื้นที่หมู่บ้านซับชุมพล หมู่ 9 ตำบลหนองหญ้าขาว อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา พบประชาชนประกอบกิจการล้างถังบรรจุสารเคมีเพื่อนำถังไป

จำหน่าย จำนวน 15 ราย มีเพียง 1 ราย ที่ได้รับอนุญาตประกอบกิจการโรงงานประเภท 105 และ 106 และจุดที่ประกอบกิจการล้างถังในชุมชนใกล้เคียงกับอ่างเก็บน้ำซับชุมพล ที่ใช้เป็นแหล่งน้ำดิบผลิตประปาชุมชน

จากการสอบถามเจ้าหน้าที่ สสภ.11 และ อบต. หนองหญ้าขาว ทราบว่ากิจการอาชีพล้างถังบรรจุสารเคมีในชุมชนได้ดำเนินการมามากกว่า 5 ปีแล้ว โดยผู้ประกอบอาชีพล้างถังบรรจุสารเคมีรับซื้อถังบรรจุสารเคมีจากผู้ประกอบกิจการในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ ปทุมธานี และพระนครศรีอยุธยา จุดที่ดำเนินการล้างถังมิได้มีการปูและบุด้วยวัสดุกันซึมหรือคอนกรีต ยกเว้นรายที่ได้รับอนุญาตประกอบกิจการโรงงานประเภท 105 และ 106 นอกจากนี้ พื้นที่ดำเนินการมีสภาพเปิดโล่งและไม่มีระบบป้องกันน้ำฝน โดยสารเคมีที่นำมาใช้ล้างถัง ได้แก่ ผงซักฟอก น้ำยาสำหรับทำความสะอาดภาชนะ และสารละลายโซเดียมไฮดรอกไซด์ ซึ่งประเภทถังที่นำมาล้างมีทั้งถังพลาสติกขนาด 20 ลิตร และ 200 ลิตร ถังเหล็กขนาด 60 ลิตร และ 200 ลิตร รวมทั้งถังชนิด IBC นอกจากนี้ ผู้ประกอบการบางรายยังได้นำถังหรือภาชนะบรรจุสินค้าไม่อันตรายล้างปนร่วมกันด้วย

ศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินฯ ได้สุ่มตรวจวัดไอระเหยสารอินทรีย์ระเหยง่าย (VOCs) ในบรรยากาศบริเวณที่มีการล้างถังสารเคมี พบว่ามีความเข้มข้นประมาณ 1 ppm และได้สุ่มเจาะดินห่างจากบ่อรวบรวมน้ำเสียที่ระยะ 5 เมตร ที่ระดับความลึก 1 เมตร ตรวจพบในปริมาณความเข้มข้น 14 - 15 ppm และได้ตรวจวัดค่า pH ของน้ำเสีย พบว่าอยู่ในช่วง 6 - 7 นอกจากนี้ ฝ่ายตรวจและบังคับการได้เก็บตัวอย่างน้ำเสียจากบ่อกักเก็บน้ำเสียของกระบวนการล้างถังเพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบมาตรฐานน้ำทิ้งจากแหล่งกำเนิด พร้อมเก็บตัวอย่างน้ำจากอ่างเก็บน้ำซับชุมพล ลำห้วยซับกระบุต และระบบผลิตประปาหมู่บ้าน

ผลการตรวจสอบข้อเท็จจริง คณะตรวจสอบได้สรุปเบื้องต้นว่า การนำถังสารเคมีอันตรายหลากหลายประเภทมาล้างเพื่อจำหน่ายได้เกิดน้ำเสียที่ปนเปื้อนสารเคมีจากการล้างถัง ซึ่งรวบรวมไว้ในบ่อกักเก็บที่มีสภาพเป็นดินทราย และมิได้บุด้วยวัสดุกันซึมหรือผนังคอนกรีต ประกอบกับการจัดเก็บถังบรรจุสารเคมีรอการล้างมีการจัดเก็บอย่างไม่เหมาะสม และมีผู้ประกอบการบางรายเทกากสารเคมีที่หลงเหลือภายในถังไว้บนพื้นดิน จึงเป็นเหตุให้สารเคมีชนิดต่างๆ ปนเปื้อนในสิ่งแวดล้อม ซึ่งสอดคล้องกับการตรวจพบไอระเหยของ VOCs ในดิน *

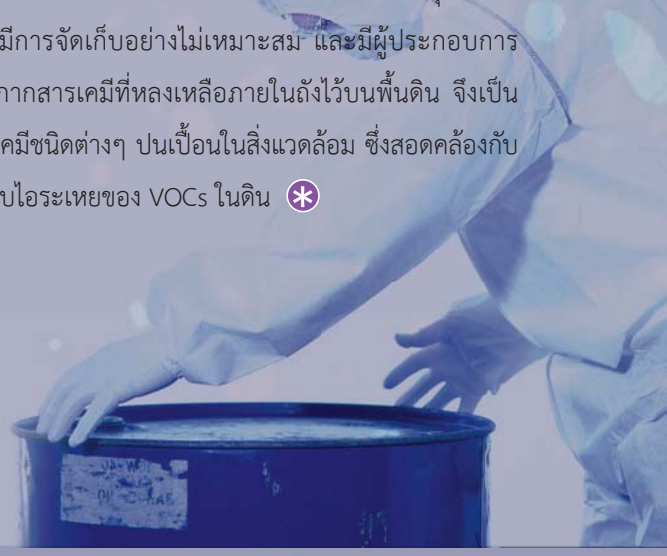

ปัญหามลพิษ
1650
อุบัติภัยสารเคมี

สายด่วน 1650
กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- รับแจ้งเหตุฉุกเฉินจากอุบัติภัยสารเคมี
- รับแจ้งเรื่องร้องเรียนมลพิษ
- ให้บริการข้อมูลการระงับภัยสารเคมีเบื้องต้น

GREEN SERVICE
"อู่สีเขียว"
คลินิกไอเสียมาตรฐาน

รักรถ ลดโลกร้อน กับอู่สีเขียว
คลินิกไอเสียมาตรฐาน
บริการคุณภาพ เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

กรมควบคุมมลพิษ
POLLUTION CONTROL DEPARTMENT

ติดต่อขอทราบข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่
กรมควบคุมมลพิษ
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
92 ซอยพหลโยธิน 7 ถนนพหลโยธิน แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400
โทร. 0 2298 2082-4 โทรสาร 0 2298 2085

ชำระค่าฝากส่งเป็นรายเดือน
ใบอนุญาตเลขที่ 32/2538
ไปรษณีย์สามเสนใน

เรียน